

Bruxelles, 16. studenoga 2023.
(OR. en)

15231/23

ESPACE 83
CFSP/PESC 1511
CSDP/PSDC 762
TRANS 491

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: *Priprema za sastanak Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir) 7. i 8. prosinca 2023.*
Nacrt zaključaka Vijeća o trenutnom stanju u području upravljanja svemirskim prometom
– *odobrenje*

I. UVOD

1. Zaključci Vijeća o trenutnom stanju u području upravljanja svemirskim prometom pripremljeni su s obzirom na sastanak Vijeća za konkurentnost koji će se održati 8. prosinca 2023. U zaključcima se podsjeća na hitnost razvoja pristupa EU-a upravljanju svemirskim prometom i prepoznaje važnost predlaganja zakonodavstva EU-a koje se odnosi na svemir i obuhvaća aspekte sigurnosti, zaštite i održivosti.
2. Predsjedništvo je predstavilo navedeni nacrt zaključaka Vijeća kako bi istaknulo znatan doprinos upravljanja svemirskim prometom glavnim političkim prioritetima EU-a, uključujući zeleni plan EU-a i digitalnu transformaciju EU-a, kao i autonomnom, sigurnom i troškovno učinkovitim pristupu Europe svemiru.

II. TRENUTAČNO STANJE

3. Radna skupina za svemir razmatrala je Nacrt zaključaka Vijeća u četiri navrata od 3. srpnja 2023.
4. Tekst iz Priloga ovoj napomeni jednak je tekstu proslijeđenom nakon posljednjeg sastanka Radne skupine za svemir o toj temi koji je naveden u dokumentu 13656/23 REV 1 i na koji delegacije nisu imale komentare. Riječ je o općenito uravnoteženom paketu koji bi Vijeće moglo odobriti.

III. ZAKLJUČAK

5. Odbor stalnih predstavnika poziva se da potvrdi kompromisni tekst iz Priloga ovoj napomeni te da podnese Nacrt zaključaka na odobrenje Vijeću za konkurentnost na sastanku 8. prosinca 2023.

Nacrt zaključaka Vijeća o trenutnom stanju u području upravljanja svemirskim prometom

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

- A. Zaključke Vijeća o smjernicama za europski doprinos utvrđivanju ključnih načela za globalno svemirsko gospodarstvo od 11. studenoga 2020.¹, u kojima se prepoznaje potreba za bolje koordiniranim europskim pristupom u upravljanju svemirskim prometom;
- B. zaključke Vijeća od 21. svibnja 2021. naslovljene „Novi svemir u službi građana”², u kojima je istaknuta važnost razvoja pristupa upravljanju svemirskim prometom za Europu u budućnosti i usmjeravanja globalnih standarda;
- C. zaključke Vijeća od 26. studenoga 2021. naslovljene „Svemir za sve”³ i Izvješće predsjedništva o upravljanju svemirskim prometom⁴, u kojima se prepoznaje da je komponenta svijesti o situaciji u svemiru, uključujući nadzor i praćenje u svemiru, važna za zaštitu postojeće svemirske infrastrukture te se ističe potreba za nastavkom rasprave o upravljanju svemirskim prometom i poduzimanjem mjera za njegov razvoj na političkoj, pravnoj i tehničkoj razini;

¹ 12851/20.

² 8956/21.

³ 14307/21.

⁴ 13407/21 + COR 1.

- D. zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 15. veljače 2022.⁵ naslovljenu „Pristup EU-a upravljanju svemirskim prometom – EU-ov doprinos globalnom pitanju”, u kojoj se predlaže detaljan plan za razvoj pristupa EU-a upravljanju svemirskim prometom;
- E. Zaključke Vijeća o pristupu EU-a upravljanju svemirskim prometom od 10. lipnja 2022.⁶, u kojima se uviđa da upravljanje svemirskim prometom podrazumijeva strateške izazove, kao i izazove u području konkurentnosti i inovacija;
- F. zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Europskom parlamentu i Vijeću od 10. ožujka 2023. naslovljenu „Svemirska strategija Europske unije za sigurnost i obranu”, u kojoj se svemir prepoznaje kao strateško područje za sigurnost i obranu i predlažu posebne mjere za jačanje odgovora EU-a na prijetnje u svemiru, iz svemira i sa Zemlje, promicanje odgovornog ponašanja u svemiru, povećanje otpornosti svemirske infrastrukture EU-a, razvoj svemirskih kapaciteta za potporu sigurnosti i obrani te poticanje partnerstava;
- G. Zaključke Vijeća o pravednom i održivom korištenju svemirom od 23. svibnja 2023.⁷, u kojima se Komisija potiče da osigura sigurne, zaštićene i održive aktivnosti u svemiru, a Komisija i države članice pozivaju se da teže globalnoj provedbi pravila i smjernica koje bi mogle dovesti do pravednog, sigurnog i održivog korištenja svemirom;
1. PREPOZNAJE hitnost razvoja pristupa EU-a upravljanju svemirskim prometom, koji će doprinijeti sigurnosti, zaštiti i održivosti u svemiru; i POZDRAVLJA početni napredak u pogledu ključnih mjera definiranih u zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku naslovljenoj „Pristup EU-a upravljanju svemirskim prometom – EU-ov doprinos globalnom pitanju”;

⁵ 6321/22.

⁶ 10071/22.

⁷ 9675/23.

2. POZDRAVLJA zajedničku komunikaciju naslovljenu „Svemirska strategija Europske unije za sigurnost i obranu”; NAPOMINJE da se u njoj predlaže pilot-projekt kojim bi se istražila sinergija s potkomponentom EU-ov nadzor i praćenje u svemiru u okviru Svemirskog programa za pružanje prvih usluga informiranosti o svemirskoj domeni kako bi se doprinijelo odgovoru EU-a na prijetnje u svemiru; NAGLAŠAVA da je informiranost o svemirskoj domeni i dalje pod kontrolom država članica;
3. PREPOZNAJE važnost uzimanja u obzir civilnih i vojnih zahtjeva u pogledu upravljanja svemirskim prometom, jamčeći da su sagledani obrambeni i sigurnosni aspekti; POTIČE Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da uz potporu Europske obrambene agencije (EDA) i zajedno s državama članicama rade na postizanju tog cilja u okviru uspostavljenog mehanizma dionika upravljanja svemirskim prometom kako bi se zajamčilo da se pristupom EU-a upravljanju svemirskim prometom uzimaju u obzir potrebe svih europskih aktera te ISTIČE važnost očuvanja civilne prirode i političkih ciljeva svemirskih programa EU-a i upravljanja tim programima;
4. PREPOZNAJE posebnosti drugih područja povezanih sa svemirom, posebno zračnog prostora gdje je potrebno osigurati interoperabilnost i koordinaciju u pogledu povezivanja svemirskih i zračnih operacija;
5. ISTIČE važnost jačanja europske strateške autonomije putem EU-ova sustava za nadzor i praćenje u svemiru, uz istodobno očuvanje otvorenog gospodarstva; PODUPIRE aktivnosti EU-ova partnerstva za nadzor i praćenje u svemiru kojim se osiguravaju analiza fragmentacije, analiza ponovnog ulaska i usluge izbjegavanja sudara putem EU-ove kontaktne točke za nadzor i praćenje u svemiru, funkcije koju od srpnja 2023. obavlja Agencija EU-a za svemirski program; PREDLAŽE da se istraži uloga Agencije u pogledu upravljanja svemirskim prometom, nadovezujući se na njezine aktivnosti u svojstvu kontaktne točke za nadzor i praćenje u svemiru; POZIVA na razradu aktivnosti za pripremu usluga smanjenja i sanacije svemirskog otpada; POZDRAVLJA nove članove EU-ova partnerstva za nadzor i praćenje u svemiru koji omogućuju dodatne nacionalne kapacitete i sredstva; i POTIČE druge države članice da razmisle o pristupanju;

6. NAGLAŠAVA da bi EU i njegove države članice trebali nastaviti poboljšavati svoje operativne kapacitete za nadzor i praćenje u svemiru kroz daljnje aktivnosti na nacionalnoj razini i EU-ovo partnerstvo za nadzor i praćenje u svemiru, čime bi se poboljšale usluge EU-a; ISTIČE važnost aktivnosti europske industrije u optimizaciji mreže senzora, poboljšanju postojećih usluga EU-ova nadzora i praćenja u svemiru, uključujući uvođenje europskog kataloga objekata u orbiti i upotrebu novih tehnologija; i u tom pogledu POZDRAVLJA istraživanje i razvoj inovativnih komercijalnih senzora za nadzor i praćenje u svemiru, kao i razvoj novih javnih i komercijalnih usluga i podataka;
7. POZIVA Komisiju da u najvećoj mogućoj mjeri poveća sinergiju između Europskog fonda za obranu, Svemirskog programa EU-a i Obzora Europa kroz njihove mehanizme strateškog planiranja, ali bez mijenjanja prioriteta i ciljeva programa; POTIČE davanje prednosti pristupu s tehnologijom s dvojnou namjenom u okviru Europskog fonda za obranu i Svemirskog programa EU-a kad god je to primjereno i izvedivo, čime se doprinosi upravljanju svemirskim prometom i ciljevima Svemirske strategije EU-a za sigurnost i obranu;
8. PREPOZNAJE ulogu Europske svemirske agencije (ESA), posebno u istraživanju i razvoju u pogledu svemirskih meteoroloških uvjeta, objekata u blizini Zemlje te smanjenja i sanacije svemirskog otpada, podsjećajući istodobno na važnost poštovanja odgovarajućih uloga i nadležnosti Unije, njezinih država članica i ESA-e, kao i na važnost izbjegavanja nepotrebnog udvostručavanja napora;

9. PREPOZNAJE potrebu da se pri provedbi inicijativa povezanih sa upravljanjem svemirskim prometom ne ugrožava, već potiče globalna konkurentnost europske svemirske industrije u cjelini, uključujući *start-up* poduzeća, MSP-ove, poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i velike integratore sustava; PREPORUČUJE poticanje dijaloga s ekosustavom europske svemirske industrije kao ključnim dionikom u razvoju upravljanja svemirskim prometom, posebno putem Foruma industrije i *start-up* poduzeća Europske unije o upravljanju svemirskim prometom; i PODSJEĆA na to da je čvrsto zajedničko ili koordinirano stajalište EU-a u okviru međunarodnih foruma ključno za stvaranje snažnog i otpornog sektora europske svemirske industrije;
10. POZDRAVLJA ulogu Komisije u pružanju potpore državama članicama da koordiniraju nacionalne napore u cilju približavanja stajališta u pogledu regulatornih aspekata EU-ova upravljanja svemirskim prometom kako bi se doprinijelo sprečavanju fragmentacije unutarnjeg tržišta; PREPOZNAJE rad dionika uključenih u upravljanje svemirskim prometom na razvoju i promicanju novih standarda i smjernica na razini EU-a i međunarodnoj razini; i POTIČE Komisiju da nakon ostvarene bliske suradnje s državama članicama predloži moguće poticajne mjere za promicanje primjene pravno neobvezujućih instrumenata razrađenih na nacionalnoj ili međunarodnoj razini koji bi trebali doprinijeti povećanju konkurentnosti europske svemirske industrije;
11. POTIČE Komisiju da surađuje s državama članicama, uz bliski dijalog s ESVD-om, na poboljšanju sigurnosti, zaštite i održivosti svemirskih aktivnosti u EU-u; i PRIMA NA ZNANJE inicijativu za predlaganje zakonodavstva EU-a koje se odnosi na svemir i obuhvaća aspekte sigurnosti, zaštite i održivosti, a koje će se temeljiti na procjeni učinka i savjetovanju s dionicima, osiguravajući jednako postupanje i jednake uvjete za svu europsku industriju te poštujući nacionalne nadležnosti i načelo supsidijarnosti, kao i, prema potrebi, uzimajući u obzir posebne potrebe u pogledu sigurnosti i obrane;

12. POZIVA Komisiju da što prije iznese rezultate analize pravnih elemenata i posljedica izjave EU-a o prihvaćanju prava i obveza na temelju relevantnih ugovora i konvencija Ujedinjenih naroda o svemiru i da, prema potrebi, pripremi prijedlog o toj temi; te POTIČE ESVD i Komisiju da nastave promicati međunarodnu raspodjelu tereta kako bi se globalni izazov upravljanja svemirskim prometom riješio regionalnim doprinosima, pri čemu bi posebno trebali surađivati s SAD-om u okviru dijaloga o svemiru između EU-a i SAD-a, kao i s ostalim trećim zemljama u okviru bilateralne i multilateralne suradnje;
13. PODSJEĆA na važnost poticanja provedbe 21 dobrovoljne smjernice za dugoročnu održivost aktivnosti u svemiru; i POTIČE države članice da promiču provedbu tih smjernica ili, prema potrebi, izradu novih smjernica u okviru COPUOS-a;
14. ISTIČE znatan doprinos upravljanja svemirskim prometom glavnim političkim prioritetima EU-a, uključujući zeleni plan EU-a, digitalnu transformaciju EU-a, tehnološku neovisnost EU-a, autonoman, siguran i troškovno učinkovit pristup Europe svemiru, sigurno i održivo korištenje svemirom te sigurnost i otpornost; PODSJEĆA na to da je u Strateškom kompasu svemir definiran kao sporno područje; i PREPOZNAJE da naša gospodarstva, društva i javni akteri sve više ovise o svemirskoj infrastrukturi i uslugama i da je svemir ključan za sigurnost i obranu te NAGLAŠAVA kako je važno očuvati sigurno, mirno i održivo korištenje i istraživanje svemirskog okruženja za sadašnje i buduće generacije.
